

M.D. García Broch: "No anem a eixir del foc i caure en les brases"

UV enceta de nou la 'guerra lingüística'

La nova regidora regionalista d'Educació de l'Ajuntament de València, María Dolores García Broch, anuncia uns canvis substancials en la política lingüística municipal, que d'ara endavant es basarà en les normes secessionistes de la Real Acadèmia de la Cultura Valenciana.

Els nous responsables d'Educació i de Cultura de l'Ajuntament de València, María Dolores García Broch i Vicente González Lizondo, respectivament, donen ordres de paraitzar totes les traduccions i publicacions municipals d'acord amb la normativa lingüística actual que, segons la recent estrenada regidora d'Educació, "és la catalana", és a dir, la dictada per la direcció general de Política Lingüística de la Generalitat. Aquesta és, doncs, una de les nombroses i temudes decisions que s'esperaven amb certa expectació des de la formació del nou equip de govern de l'Ajuntament de València, que comparteixen Unió Valenciana i el Partit Popular com bons germans.

UN IDIOMA DIFERENT, DIFERENCIAT I DIFERENCIADOR

Als ulls de la nova regidora, que en una entrevista per fax (no podia ser en directe perquè està molt ocupada) afirma que "l'idioma utilitzat pel Grup Socialista no es corresponia en la realitat lingüística valenciana. Era una llengua -diu- moltes voltes, estranya i molt artificiosa plena d'arcaïsmes i formes que no són utilitzades pels valencians. Dificultava la comprensió i obligava a optar pel escrit en castellà". Tot plegat, una "barreja estranya" que es diferencia totalment d'allò que el seu partit polític (UV) considera com a *llengua valenciana*. Es per això que García Broch prefereix que s'edite només en castellà la traducció habitual imposada per la direcció general de Política Lingüística de la Generalitat. Per tal que queden ben paleses les diferències entre la política lingüística propugnada des de la Generalitat i la de l'Ajuntament, la regidora d'Educació assegura que introduirà nous textos a les escoles i a les biblioteques públiques, perquè -segons ella- "els nens tenen la sagrada obligació de saber que existeix un idioma diferent, diferen-

ciat i diferenciador". Aquest idioma, segons entén UV, "és la dels valencians, en característiques distintives pròpies i que des dels nostres clàssics ha rebut el nom de llengua valenciana". Pel que fa al marc lingüístic d'aquesta "llengua valenciana", la resposta són les llengües romàniques o neollatines i, a continuació, García Broch afegeix que "no és el cas ni el moment de discutir si pertany a la gal·loromania o a l'ibero-romania". Quant al marc polític referent, la resposta de la regidora encara és més concisa: "l'Estatut d'Autonomia i la Constitució Espanyola".

UNA POLÍTICA DE "REVALENCIANISACIÓ"

Quan la regidora d'Educació va declarar que la política lingüística anava a canviar, i que els rètols dels carrers, els cartells i els impresos de l'Ajuntament anaven a modificar-se, es referia a un substancial canvi de normes que, a partir d'ara, seguiran les directrius marcades per una institució privada i no reconeguda oficialment en el Registre Provincial d'Associacions, anomenada Real Acadèmia de la Cultura Valenciana. Perquè, curiosament, tot i ser il·legal, el rei d'Espanya va concedir-li el títol de *real*.

Tot plegat, segons continua declarant-nos María Dolores García Broch, es tracta d'una "revalencianisació lingüística que respon als desitjos dels nostres votants i al nostre programa electoral". Val a dir al respecte que, tant els votants com el programa electoral a què es refereix la regidora, són només els d'Unió Valenciana.

Pel que fa a les raons lingüístiques d'aquesta revalencianisació, Broch assenyalava que "es tracta d'acostar la llengua al poble, respectant totes les peculiaritats lèxiques, morfològiques i sintàctiques valencianes, seguint la normativa de la Real Acadèmia de la Cultura Valenciana". Tanmateix, Broch aclareix que "no serà la Real Acadèmia qui s'encarregue de la

nova política lingüística, sinó que només dicta unes normes ortogràfiques que nosatres, com a valencians, seguim".

D'altra banda, enfront de la confusió lingüística que podria provocar la possible existència de dues polítiques lingüístiques diferents (la de la Generalitat i la de l'Ajuntament), García Broch respon que "el confusionisme lingüístic l'han creat aquells que han introduït i utilitzat una llengua distinta a la genuïnament valenciana". I afegeix que "si la Conselleria de Cultura segueix imponent les normes de l'Institut d'Estudis Catalans i nosatres utilisem les normes de la Real Acadèmia, el confusionisme no el creem nosatres".

DIFERENTS OPINIONS I REACCIONS

¿Què pensen el Partit Popular, Política lingüística i la Conselleria de Cultura de les declaracions i intencions de María Dolores García Broch?

El responsable de Cultura del Partit Popular, Joaquín Calomarde, després d'excusar-se degudament per no poder expressar-se correctament en valencià i haver de recórrer a la fórmula castellana, ha ratificat un cop més que la política del seu partit és "evitar qualsevol enfrontament i consensuar el màxim d'acords en matèria lingüística". I afegeix que "en el programa electoral del PP s'explicitava l'acord lingüístic respecte a la cooficialitat de les dues llengües existents a la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà". I insisteix en el fet que "la llengua és un vehicle d'expressió i comunicació, i en cap cas d'enfrontament". Respecte al tema en qüestió, és a dir, les conseqüències que poden derivar-se dels canvis que vol introduir María Dolores García Broch, el Partit Popular no opina.

Pel que fa a l'opinió de la direcció general de Política Lingüística de la Generalitat, no ha pogut ser reflectida en aquestes pàgines perquè el seu director, Jesús Huguet, es trobava contínuament reunit i, fi-

Dolores García Broch.

ARXIU

La història d'una aberració il·legal

Durant 1978 i 1979, en els inicis del règim democràtic, quan el País Valencià s'esforçava per assolir l'autonomia possible i continuar l'esforç de normalització cultural i lingüística, un grupet de persones treballaren, precisament, per trencar la síntesi, per invalidar l'esforç. Després d'elles, si triomfaven, cap gramàtica anterior seria vàlida, ni cap diccionari". Aquest era el naixement de l'Acadèmia de Cultura Valenciana, que Francesc Pérez Moragon relatava en el seu llibre *L'Acadèmia de Cultura Valenciana. Història d'una aberració*, editat l'any 1982.

Enmig de l'agitació d'aquells anys, uns sectors ideològicament i políticament molt definits, amb la protecció clara de Govern Civil i la Delegació d'Informació i Turisme, de València, entre altres oficines del mateix caire, llancen una campanya contra la unitat de la llengua catalana, a partir de 1974.

Els impulsors d'aquesta campanya van trobar de seguida la col·laboració entusiasta de dos sectors representatius del valencianisme de dretes: Lo Rat-Penat i la parella Miquel Adlert i Xavier Casp. En aquesta conjuntura, Lo Rat-Penat va decidir abandonar la *Gramàtica valenciana* de Carles Salvador, que utilitzava per als seus cursos des de 1951, i fer-ne una de

nova. Les oficines franquistes protegiren àmpliament les edicions d'aquesta nova *Gramàtica de la llengua valenciana* que, tanmateix, no feia sinó retornar a l'ús de certes formes que gramàtics i escriptors valencians ja havien abandonat ("este" per "aquest", "atre" per "altre", "s" per "tz", etc.) o bé manipular el sentit de les Normes de Castelló utilitzant "ab" on aquelles recomanaven, sobretot, "amb".

L'antecedent, però, de l'Acadèmia nascuda l'any 1978, fou l'extingit Centre de Cultura Valenciana, creat l'any 1915 per la Diputació Provincial de València. Una institució del tot castellanitzada, com va denunciar Miquel Duran i Tortajada en un fullet publicat el mateix 1915.

El fet és que, el 28 d'abril del 1978 la Diputació Provincial aprovà un canvi d'estatuts i de nom. Naixia, així, l'Acadèmia de Cultura Valenciana (actualment encara il·legal i amb el títol de real), formada per alguns dels anteriors membres del Centre, a més d'altres que s'hi han incorporat. "Un grupet de persones, moltes de les quals ni parlen ni escriuen el valencià, que han tractat de desfer l'obra lingüística de molts anys", segons el mateix F. Pérez Moragon. I que, segons María Dolores García Broch, dictaran les normes ortogràfiques que seguirà la nova política lingüística municipal que vol introduir.

nalment, ha marxat de vacances. La resta de responsables també ha decidit començar el seu descans professional.

L'opinió que es mereix el tema per part de la Conselleria de Cultura ha corregut la mateixa sort que l'anterior. Amb el recent canvi de conseller (ara és Andreu López), trobar una veu opinant ha estat, més que difícil, impossible.

La següent consulta ha estat dirigida al Doctor Toni Ferrando, catedràtic i cap del departament de Filologia Catalana de la Universitat de València, que ha preferit no opinar sobre elucubracions. Fins que el tema no es debata en el Ple de l'Ajuntament de València, no opinarà perquè "encara no s'ho creu". De moment, no sap, no contesta.

Tanmateix, aquestes no han estat les úniques veus opinants. El Servei de Normalització Lingüística de la Confederació Sindical de Comissions Obreres del País Valencià ha manifestat en un comunicat de premsa la seua condemna davant el robriment de la *guerra lingüística* que semblava ja superada, com també el fet que el procés de Normalització Lingüística del nostre país estiga supeditat als canvis de govern. També, diversos caps de servei de la corporació municipal han expressat la seua protesta per l'actitud dels regionalistes que ha paralitzat el seu treball habitual.

SOBRETOT, DIFERENCIACIÓ

Finalment, i arribats en aquest punt, molts es preguntaran com és que els *valencians* i els *catalans*, que als ulls dels regionalistes no són ni molt menys "fills de la mateixa mare", s'entenen mútuament i comparteixen tantes similituds culturals i lingüístiques. Les paraules que aporta al respecte la regidora d'Educació són les següents: "*l'intel·ligibilitat o comprensió no és un criteri lingüístic vàlid per a diferenciar llengües. Si comparteixen similituts és per ser, com ya he dit, una llengua romànica més, i a més té una proximitat geogràfica i inclús relacions en l'antiga Corona d'Aragó*". Un criteri lingüístic per a García Broch, és que "*quan dos llengües se pareixen, la postura a prendre és la diferenciació i no l'assimilació de la més dèbil per la més forta*". Conclusió de la regidora d'Educació: "*anem a parar les traduccions en català fins que pugam fer-les en valencià. Culturalment nos diferenciem tant del castellà com del català. No anem a eixir del foc i caure en les brases*".

Maite Ferrando